

Udskriftsdato: 26. december 2025

KEN nr 9286 af 02/03/2010 (Gældende)

Fastholdelse af påbud vedrørende ergonomisk forsvarlig indretning af skærmarbejdsplads

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: J. nr., 7000079-12

Fastholdelse af påbud vedrørende ergonomisk forsvarlig indretning af skærmarbejdsplads

Sagen vedrørte en virksomhed, der i en af virksomhedens tidligere afdelinger havde fået et påbud af Arbejdstilsynet vedrørende indretning af skærmterminalarbejdsplads.

Virksomheden havde fået et påbud om, at skærmarbejdspladsen skulle indrettes ergonomisk forsvarligt, idet de ansatte i forbindelse med arbejdet ikke havde mulighed for at skifte arbejdsstillinger, idet der ikke var plads til knæ og fødder under bordpladen, stolen ikke kunne indstilles i højden, der ikke var højdejusterbar fodhviler, ligesom der var stærkt begrænset mulighed for at hvile underarmen i venstre side som følge af tastaturets skævvstilling.

Efter det oplyste blev skærmarbejdspladsen anvendt op til 5 timer dagligt.

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn fandt, at de ansatte ved skærmarbejdspladsen var udsat for en ikke sikkerheds- og sundhedsmæssig påvirkning.

[Adressat udeladt]

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 28. februar 2012 behandlet virksomhedens klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 1. juni 2010, hvorved virksomheden i daværende afdeling på adressen [adresse udeladt] blev påbudt at indrette virksomhedens skærmarbejdsplads ergonomisk forsvarligt.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder Arbejdstilsynets påbud, således at [navn udeladt] i virksomhedens daværende afdeling på adressen [adresse udeladt] skulle indrette virksomhedens skærmarbejdsplads ergonomisk forsvarligt.

Nævnets afgørelse skal efterkommes senest den 20. juni 2012.

Tilbage melding skal ske til Arbejdstilsynet senest den 27. juni 2012.

B E G R U N D E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet vurderer, at skærmarbejdspladsen i virksomhedens daværende afdeling på adressen [adresse udeladt] ikke var indrettet sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, hvorved de ansatte ikke kunne udføre arbejdet ved skærmarbejdspladsen ergonomisk fuldt forsvarligt.

Arbejdsmiljøklagenævnet har lagt vægt på, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøg den 21. maj 2010 konstaterede, at skærmterminalarbejdspladsen ikke var indrettet ergonomisk forsvarligt, idet medarbejderne i forbindelse hermed ikke havde mulighed for at skifte arbejdsstillinger, da der ikke var plads til knæ og fødder under arbejdspladsens bordplade, ligesom stolen, der blev anvendt, ikke kunne indstilles i højden, og der ikke var en højdejusterbar fodhviler.

Arbejdsmiljøklagenævnet har desuden lagt vægt på, at skærmterminalarbejdspladsen var indrettet med skævvstilling af tastaturet med deraf stærkt begrænset mulighed for at hvile underarmen i venstre side.

Arbejdsmiljøklagenævnet har endvidere lagt vægt på Arbejdstilsynets konstateringer fra tilsynsbesøget den 21. maj 2010 og ledelsesrepræsentantens oplysninger om, at de ansatte arbejdede mindst 3 timer dagligt og op til 5 timer dagligt ved skærmterminalen.

Vedrørende virksomhedens bemærkninger om, at reglerne om skærmterminaler ikke finder anvendelse, idet der er tale om kasseapparat, skal nævnet bemærke, at det kun er kasseapparater, der har et lille display til at vise data eller måleværdier, som er nødvendig for den direkte anvendelse af kasseapparatet, der er undtaget for reglerne i bilaget til bekendtgørelsen.

Det fremgår af arbejdsmiljølovens regler om arbejdets udførelse, at arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og at anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

Det fremgår endvidere af arbejdsmiljølovens regler om arbejdsstedets indretning, at arbejdsstedet skal indrettes således, at det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Det fremgår af reglerne om arbejde ved skærmterminaler, at ved arbejde, hvor en ansat regelmæssigt og i en ikke ubetydelig del af sin normale arbejdstid anvender en skærmterminal, gælder der særlige regler.

Efter disse særlige regler i bilaget til bekendtgørelsen skal arbejdsbordet/-fladen have tilstrækkelig plads til, at den ansatte kan anvende hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser, og skærmterminal-arbejdspladsen skal være dimensioneret og indrettet således, at der er tilstrækkelig plads til at skifte arbejdsstilling og arbejdsbevægelser.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet har ved afgørelsen benyttet følgende regler:

- Om skærmarbejdspladser:
 - § 38, stk. 1, og § 42, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010
 - § 1, § 3, § 5, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1108 af 15. december 1992 om arbejde ved skærmterminaler, samt punkt 1 d og punkt 2 a i det tilhørende bilag.
- Om Arbejdstilsynets ret til at træffe afgørelse:
 - § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010.

Reglerne kan læses på de følgende sider.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de dokumenter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet, samt virksomhedens brev af 30. august 2011.

På klagenævnets vegne

[navn udeladt]

Kopi til:

Arbejdstilsynet

[navn udeladt]

[navn udeladt]

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

...

Kapitel 5

Arbejdets udførelse

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 39. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om

- 1) sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sammenstyrtning, nedstyrtning, sammenskridning, rystelser, stråling, støj eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdomssmitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger,
- 2) forbud mod særligt farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder,
- 3) opslag eller egnet markering.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan endvidere fastsætte regler om særligt arbejdstøj og personlige værnemidler, herunder om hvem der skal afholde udgifterne hertil.

...

Kapitel 6

Arbejdsstedets indretning

§ 42. Arbejdsstedet skal indrettes således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 43. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om indretning af faste, midlertidige, skiftende og udendørs arbejdssteder, herunder om

- 1) arbejdsrum, f.eks. loftshøjde, luftrum, gulve, vægge, lofter, belysning, temperatur, luftfornyelse og støj,
- 2) velfærdsforanstaltninger m.v., f.eks. opholds- og spiserum, garderober, omklædningsrum, toiletter, vaske- og baderum samt sovesteder og stole,
- 3) udgangsforhold, f.eks. færdselsveje, trapper og udgange.

Stk. 2. Det kan i reglerne i medfør af stk. 1 fastsættes, at de gælder for udlejere af bygninger, lokaler, arealer m.v.

...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. ...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1108 af 15. december 1992 om arbejde ved skærmterminaler

I medfør af § 39, § 43, § 46, § 57, § 63, § 73 og § 84 i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 646 af 18. december 1985, som ændret ved lov nr. 220 af 22. juni 1987, lov nr. 380 af 13. juni 1990, lov nr. 273 af 8. maj 1991 og lov nr. 474 af 24. juni 1992, fastsættes:

Område og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsen gælder for ansattes arbejde ved en skærmterminal.

Stk. 2. I denne bekendtgørelse forstås der ved:

- 1) skærmterminal: alfanumerisk eller grafisk skærm, uanset hvilken displayteknologi der benyttes,
- 2) skærmterminalarbejdsplads: system bestående af en skærmterminal, eventuelt udstyret med tastatur eller anden indlæsnings-/styringsudstyr (mus m.v.), og/eller det programmel, der bestemmer samspillet menneske/maskine, samt øvrigt tilbehør, herunder disketteenhed, telefon, modem, printer, konceptholder, arbejdsstol og arbejdsbord eller arbejdsflade samt de nærmeste omgivelser.

Stk. 3. Bekendtgørelsen indeholder supplerende detailregler i forhold til bekendtgørelse nr. 1182 af 18. december 1992 om arbejdets udførelse.

...

Særlige bestemmelser

§ 3. Ved arbejde, hvor en ansat regelmæssigt og i en ikke ubetydelig del af sin normale arbejdstid anvender en skærmterminal, gælder endvidere de særlige bestemmelser i §§ 4-6.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke ved:

- 1) EDB-systemer i forbindelse med fører/betjeningspladser på køretøjer og maskiner
- 2) EDB-systemer, installeret på eller i et transportmiddel, og som er beregnet til at styre/overvåge transportmidlet
- 3) EDB-systemer, der først og fremmest er beregnet til brug for andre end de ansatte
- 4) bærbare computere (PC'ere), som ikke fast bruges på en arbejdsplads
- 5) regnemaskiner, kasseapparater og alt udstyr, der har et lille display til at vise data eller måleværdier, som er nødvendig for den direkte anvendelse af dette udstyr
- 6) traditionelle skrivemaskiner med display.

...

§ 5. Skærmterminalarbejdspladsen skal indrettes i overensstemmelse med kravene i bilaget.

...

Bilag

Indledende bemærkninger

De i bilaget nævnte krav finder anvendelse, hvis de i bilaget nævnte elementer findes på skærmterminalarbejdspladsen, og hvis arbejdsopgavernes særlige krav eller karakteristika ikke forhindrer det.

1. Udstyr.

...

c) Indlæsnings-/styringsudstyr

Indlæsnings-/styringsudstyr (tastatur, mus m.v.) skal udformes, så hensigtsmæssige arbejdsstillinger og arbejdsbevægelser sikres.

Tastaturet skal kunne skråtstilles og være adskilt fra skærmen således, at den ansatte kan anvende hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser, der ikke fremkalder træthed i arme og hænder.

Der skal være tilstrækkelig plads foran tastaturet og andet indlæsnings-/styringsudstyr til, at brugeren kan hvile hænder og arme på bordpladen.

Tastaturet skal have en mat overflade for at undgå reflekser.

Tastaturet og tasterne skal udformes med henblik på at lette anvendelsen af tastaturet.

Symbolerne på tasterne skal fremstå med tilstrækkelig kontrast og være læselige i den anvendte arbejdsstilling.

d) Arbejdsbord eller -flade

Arbejdsbordet eller arbejdsfladen skal have lavreflekterende overflade. Arbejdsbordet/-fladen skal være tilstrækkelig stort og muliggøre en fleksibel opstilling af skærm, tastatur, dokumenter og øvrigt tilbehør.

Konceptholderen skal være stabil og kunne indstilles i alle relevante retninger. Den skal under arbejdet være placeret således, at behovet for generende hoved- og øjenbevægelser mindskes mest muligt.

Der skal være tilstrækkelig plads til, at den ansatte kan anvende hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser.

...

2. Arbejdspladsen

a) Pladskrav

Skærmterminalarbejdspladsen skal være dimensioneret og indrettet således, at der er tilstrækkelig plads til at skifte arbejdsstilling og arbejdsbevægelser.

...